

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΧΡΟΝΙΑ ΠΤΔΕ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εργαστήριο Κοινωνικών
Επιστημών και Εκπαίδευσης

1^ο Πανελλήνιο Μαθητικό συνέδριο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

«Ενεργός Πολιτειότητα Πολίτης στο Σχολείο – Πολίτης του Κόσμου»

Χαρτογραφώ την πόλη μου

19^ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Ποιοι είμαστε

Μαθητές και μαθήτριες των Ε΄ και Στ΄ τάξεων του
19^{ου} Δ.Σ. Ιωαννίνων (Δροσιά, Πεντέλη)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΑΜΑΛΙΑ

ΑΛΕΞΙΑ

ΔΑΝΑΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΠΑΥΛΟΣ

ΜΑΡΙΝΑ

ΝΕΦΕΛΗ

ΑΡΗΣ

ΥΡΙΑ

ΝΙΚΟΛΕΤΑ

ΧΡΥΣΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ

ΙΡΙΔΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΔΑΝΑΗ

ΣΤΡΑΤΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ Μ.

ΙΑΣΟΝΑΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ Χ.

ΝΙΚΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ

Χαρτογραφώ την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Γιατί επιλέξαμε να ασχοληθούμε με αυτό το θέμα (1):

Συνήθειες, ήθη,
έθιμα, βιώματα,
εμπειρίες

Κατοικούμε στα Ιωάννινα

Κυκλοφορούμε στην πόλη

κτίρια

μνημεία

άλση

αξιοθέατα

δρόμους

πλατείες

επαγγέλματα

μαγαζιά

πάρκα

ανθρώπους

Περιαστικό πράσινο

πράσινο

φύση

πολιτιστικές δραστηριότητες

2

Γιατί επιλέξαμε να ασχοληθούμε με αυτό το θέμα (2):

Όλα τα παραπάνω κάνουν τον κάθε πολίτη να:

- συγκινείται
- να νιώθει περήφανος/η για κάποια
- να αισθάνεται άβολα για κάποια άλλα
- να θέλει να αναλάβει **δράση** ή **πρωτοβουλίες** για να αλλάξει αυτά που δεν του αρέσουν, ιδιαίτερα όταν εντοπίζει προβλήματα

βιώσιμη

Πώς δουλέψαμε:

- Σε ομάδες των 4 ή 5 μαθητών/τριών
- Στο εργαστήριο Η/Υ ή σε τάξη που διαθέτετε
προβολικό
  - Σύνδεση στο Διαδίκτυο
  - Επίσκεψη στην πόλη

Πόλη των Ιωαννίνων

Γνώσεις:

- Εκπαίδευση για το Περιβάλλον
- Βιώσιμη πόλη
- Καλή υγεία κατοίκων

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

- Φροντίζω το περιβάλλον
- Οικολογία
- Τοπική κληρονομιά
- Ενδιαφέρομαι & Ενεργώ
- Κοινωνική συναίσθηση & Ευθύνη

Χώρος πραγματοποίησης (1)

Μέσα στην τάξη (εργαστήρι Πληροφορικής)

Χώρος πραγματοποίησης (2)

Έξω στην πόλη
(Λιθαρίτσια, οδός
Αβέρωφ, Κάστρο,
Εβραϊκή Συναγωγή,
παραλίμνιος)

Χαρτογραφώ την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Κέντρο των Ιωαννίνων

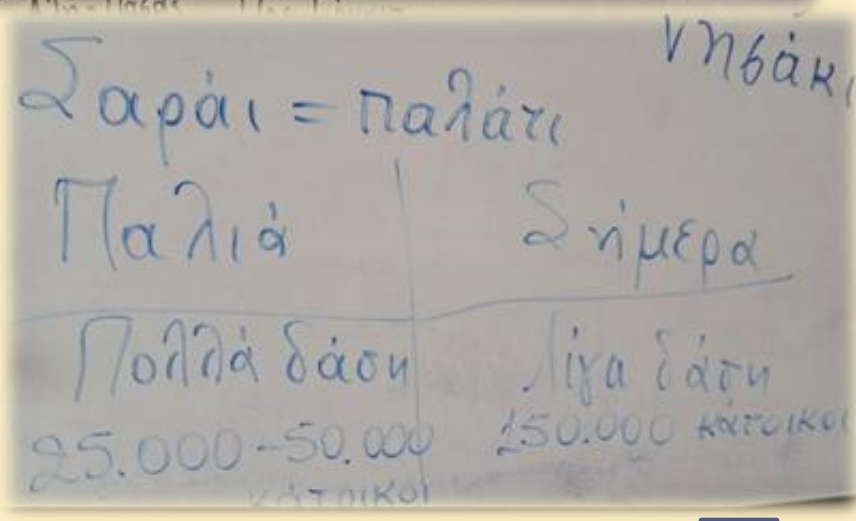
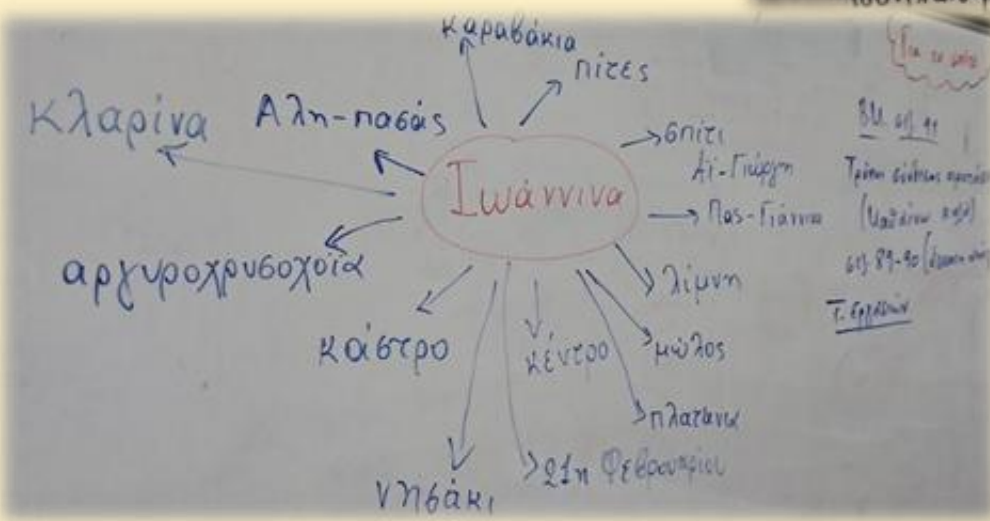
Ένα ανοιχτό βιβλίο που περιμένει να διαβαστεί
Η πόλη αξιοποιείται ως σχολική τάξη

1^η Δραστηριότητα (1): Γιάννινα, γυάλινα και μαλαματένια

Τι σκέφτεστε
όταν ακούτε τη
λέξη «Ιωάννινα»;

Καταιγισμός ιδεών

1^η Δραστηριότητα (2): Γιάννινα, γυάλινα και μαλαματένια

Πηγή 1:

ΣΤ' αιώνα, ως "επίσημο" "επίσημο" "επίσημο", την ημέρα των γενεών τον άρραβό... (text continues with historical details about the city's name and its evolution over time).

Οταν φθάσαμε στα Γιάννινα στις αρχές του 19ου αιώνα, διαπίστωσα πως η πόλη ήταν τότε μια μικρή, αλλά ζωντανή πόλη... (text continues with a personal account of the author's visit to Janina in the early 19th century).

Αν υπήρχε να γυρίσει να παρατηρήσει για να τον κερδίσει η πόλη... (text continues with reflections on the city's history and its current state).

Θέματα για συζήτηση:

- Σύμφωνα με την Πηγή 1, θα μπορούσατε να χαρακτηρίσετε τα Γιάννινα εκείνη της εποχής. Τι αποδείξει στην πόλη;

- Πώς ήταν το κλίμα στην περιοχή και από τι αποτελούνταν; Μια άλλη πόλη με το κλίμα που έχουμε τη σημερινή εποχή;

- Πόσους ήταν ο πληθυσμός της πόλης, σύμφωνα με τις πηγές; Γνωρίζετε πόσους είναι ο σημερινός πληθυσμός; Αν όχι, αναζητήστε τον στο διαδίκτυο.

Φύλλο Εργασίας 1.1

Πηγή 2:

Εάν γυρίσει να γυρίσει πίσω... (text continues with a historical narrative about the city's development and its status as a center of commerce and culture).

Και το Πλάσιον, τον Πρωτοεπίσκοπο και το Καθολίκον... (text continues with details about the city's religious and administrative structure).

Την εποχή του Βασιλέως... (text continues with a description of the city during the reign of a specific monarch).

Εάν γυρίσει να γυρίσει πίσω... (text continues with further historical observations).

Θέματα για συζήτηση:

- Διαβάζοντας την Πηγή 2, μπορείτε να πείτε ποιος χαρακτήρισε τον κτήριό της πόλης;

- Η κοινωνία εκείνη της εποχής ήταν πιο πολιτισμικά ανεπτυγμένη, διαφορετικότερη ή ίδια με αυτήν της σημερινής εποχής;

- Ήταν ίδια κάποια κτίρια που να χαρακτηρίζουν την εποχή της πόλης και σε ένα, και σε μια άλλη εποχή; Παρατηρήσατε, καταγράψατε, και άλλα;

Φύλλο Εργασίας 1.2

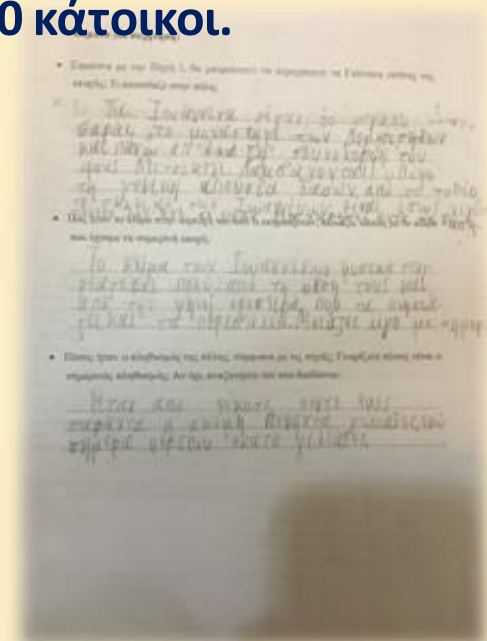
1^η Δραστηριότητα (3): Γιάννινα, γυάλινα και μαλαματένια

Από τις πηγές που διαβάσαμε καταλήξαμε στα εξής:

- ✓ Στις **αρχές του 19^{ου} αι.** στα Γιάννενα υπήρχαν περισσότερα δάση από αυτά που υπάρχουν σήμερα.
- ✓ Το κλίμα των Ιωαννίνων είχε πολλές βροχές και τότε (όπως και σήμερα) και επηρεαζόταν από την οροσειρά της Πίνδου.
- ✓ Ο πληθυσμός ήταν τότε περίπου 25.000 - 30.000 κάτοικοι.

Χαρτογραφώ την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

1^η Δραστηριότητα (4): Γιάννινα, γυάλινα και μαλαματένια

Επίσης:

- ✓ Πολυπολιτισμική κοινωνία (Έλληνες, Τούρκοι, Εβραίοι)
- ✓ Ζούσαν αρμονικά και σέβονταν ο ένας τη θρησκεία του άλλου
- ✓ Υπήρχαν στη μικρή μας πόλη 16 τζαμιά και 2 Συναγωγές

Χαρτογραφώ την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

2^η Δραστηριότητα (1): Πράσινοι και οδοιπόροι

Επίσκεψη σε έναν χώρο πρασίνου

- ✓ χώροι πρασίνου: απαραίτητοι σε μία πόλη. **ΓΙΑΤΙ;**
- ✓ έξω από τη σχολική τάξη
- ✓ Γιάννενα του χθες και του σήμερα

2^η Δραστηριότητα (2): Πράσινοι και οδοιπόροι

Πάρκο Λιθαρίτσια ή 25^{ης} Μαρτίου

Πίσω από το ρολόι

2^η Δραστηριότητα (3): Πράσινοι και οδοιπόροι

Παρατηρήσαμε:

- ✓ Ηλικιωμένοι κυρίως για χαλάρωση
- ✓ βόλτα με κατοικίδιο
- ✓ σιντριβάνι
- ✓ παγκάκια

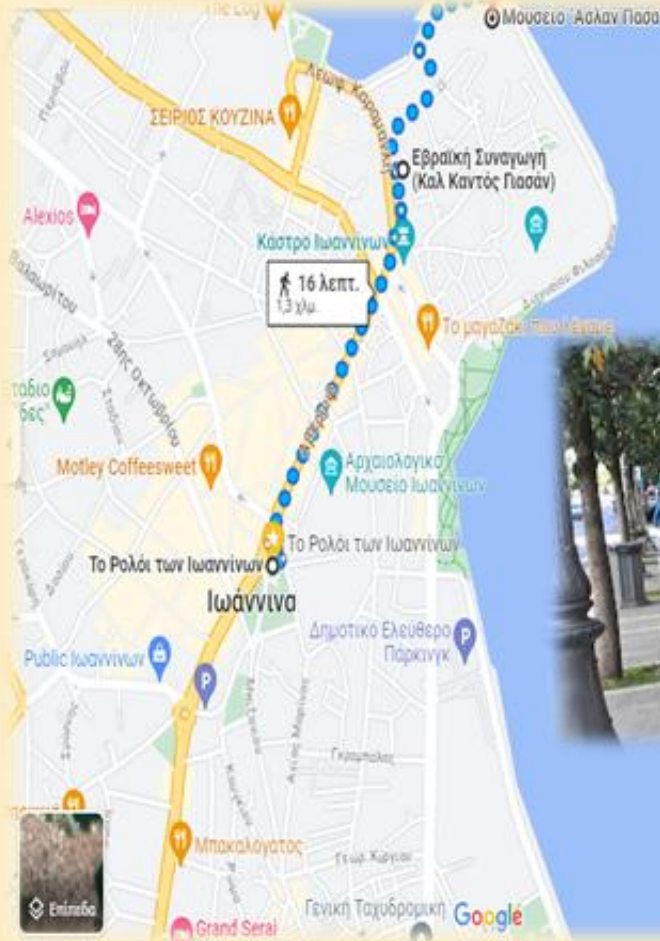
2^η Δραστηριότητα (4): Πράσινοι και οδοιπόροι

- ✓ παιδική χαρά
- ✓ κάδοι απορριμμάτων (αν και υπήρχαν σκουπίδια)
- ✓ δέντρα, θάμνοι, σημεία πρασίνου, λίγα λουλούδια
- ✓ αγάλματα, γεφυράκια, υπόστεγα

2^η Δραστηριότητα (5): Πράσινοι και οδοιπόροι

Αστικό μονοπάτι: οδός Αβέρωφ

- ✓ Κίνηση πεζών
- ✓ Αυτοκίνητα
- ✗ Παρκαρισμένα αυτοκίνητα
- ✗ Χώρος για ποδήλατα
- ✗ Άτομα με αναπηρία

Χαρτογραφώ την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

2^η Δραστηριότητα (6): Πράσινοι και οδοιπόροι

Ρολόι

Δημαρχείο

Μαγαζιά (ασημικά, χρυσοχοΐα)

Κουρμανιό

Κάστρο

Εβραϊκή Συναγωγή

Παραλίμνιος μώλος

Μαγαζιά με τουριστικά είδη,
σουβενίρ

3^η Δραστηριότητα (1): Τοπίο στην αιθαλομίχλη

Αιθάλη (= καπνιά) + ομίχλη

Το 2013 ήταν η πρώτη χρονιά που η αιθαλομίχλη χτύπησε «κόκκινο» για τα Γιάννενα. Σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης, με τους πολίτες να κάνουν εκτεταμένη χρήση των τζακιών (καίγοντας οτιδήποτε), ως αποτέλεσμα και της εξίσωσης του φόρου πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης. Μια κακή χρονιά ήταν και το 2016. Όπως κακή χρονιά αποδεικνύεται και το 2022.

(<https://typos-i.gr/article/ai8alomixlh-oi-dyskoloi-xeimwnes-twn-iwanninwn>)

Πολύ σημαντικό ρόλο στην παραμονή των ΑΣ σε έναν τόπο, έχουν οι μετεωρολογικές συνθήκες. Η κλειστή τοπογραφία του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων δυσχεραίνει τη διάχυση των ρύπων. Όπως και η διεύθυνση και η ταχύτητα του ανέμου και η υγρασία.

(<https://typos-i.gr/article/ai8alomixlh-oi-dyskoloi-xeimwnes-twn-iwanninwn>)

3^η Δραστηριότητα (2): Τοπίο στην αιθαλομίχλη

Το βράδυ της Δευτέρας 10 Ιανουαρίου 2024 και ώρα 21:00, καταγράφονται στην περιοχή Ανατολής Ιωαννίνων μέσες ωριαίες τιμές άνω των 90 μg/m³, μέτρηση που μεταφράζεται σε «εξααιρετικά κακή» συγκέντρωση σωματιδίων, σύμφωνα με το σύστημα PANACEA που διενεργεί τις σχετικές μετρήσεις.

(<https://www.protothema.gr/greece/article/339273/ioannina-xeperase-to-orio-tou-sunagerμου-i-aithalomihli/>)

Περιφέρεια Ηπείρου: Συστάσεις προς τους πολίτες για την αιθαλομίχλη

- Άτομα με αναπνευστικό πρόβλημα ή καρδιοπαθείς, καθώς παιδιά και τα άτομα άνω των 65 ετών, θα πρέπει να περιορίσουν τη σωματική άσκηση ή την δραστηριότητα και το χρόνο παραμονής τους, σε εξωτερικούς χώρους.
- Άτομα με άσθμα, μπορεί να χρειαστούν πιο συχνά εισπνοές ανακουφιστικού φαρμάκου.
- Επίσης, κάθε άτομο θα πρέπει να περιορίσει τη σωματική άσκηση, ιδιαίτερα αν αισθάνεται ενόχληση στα μάτια ή εμφανίζει βήχα, ρινική συμφόρηση ή ενόχληση στο λαιμό.

3^η Δραστηριότητα (3): Τοπίο στην αιθαλομίχλη

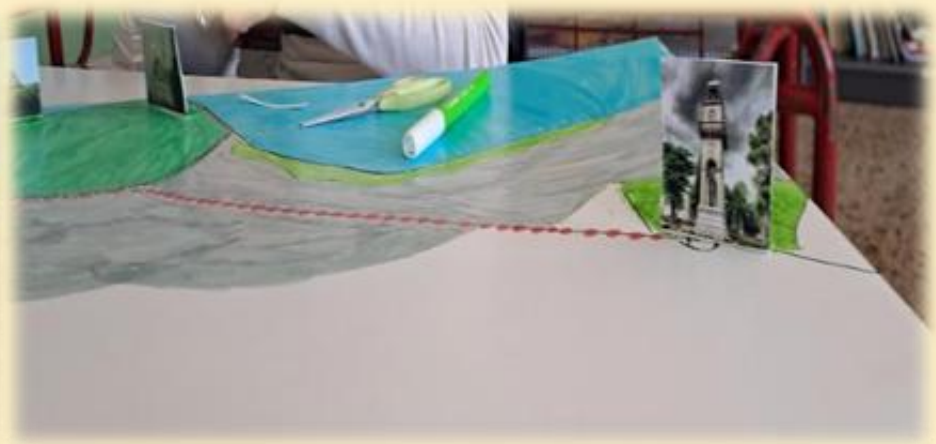
Όλα τα παραπάνω μας έκαναν να θέλουμε να:

- ✓ Αλλάξουμε την κατάσταση,
- ✓ Αναλάβουμε δράση,
- ✓ επικοινωνήσουμε με τον Δήμο Ιωαννιτών ή την Περιφέρεια Ηπείρου

Χαρτογράφω την πόλη μου, 19ο Δ.Σ. Ιωαννίνων

4^η Δραστηριότητα (1): Γινόμαστε χαρτογράφοι

Τι μάθαμε από όλα αυτά:

- Γνωρίσαμε την ιστορία των πόλης μας, το παρελθόν και πώς έχει αλλάξει στο πέρασμα του χρόνου
  - Κατανοήσαμε τη σημασία και τις ωφέλειες του αστικού πράσινου
- Αισθανθήκαμε την ανάγκη να φροντίζουμε και σεβόμαστε την πόλη μας
  - Η αιθαλομίχλη είναι εδώ και απειλεί τα Ιωάννινα
- Να αναλαμβάνουμε δράση και να προστατεύουμε τον τόπο μας
- Να δουλεύουμε σε ομάδες και να σεβόμαστε ο ένας τον άλλον

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί:
Βασίλειος Γκόγκος
Γεώργιος Ευαγγέλου
Αικατερίνη Μάκη
Κωνσταντίνα Τραγουδάρα
Όμηρος Χαρίσης